

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 20. ANUL XII.

Sabiiu, in 8 Martiu 1864.

Telegrafu'la   e de dona ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditu'ra foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu' p'numeratiunei p'ntu Sabiiu   e pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. P'ntu celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provincieile din M  narchia pe unu anu 8 fl.   e pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. P'ntu princ. si tieri straine pe anu 12 pe    anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu p'ntu inteia   ra cu 7. cr. sirulu' cu litero mici, p'ntu a doua   ra cu 5    cr. s. p'ntu a treia repetire cu 3    cr. v. fa

Invitare de prenumeratiune

la
„Telegrafulu' Romanu'“

pe triluniulu' Aprile, Maiu si Iuniu c. v. 1864.

Abonamentulu' p'ntu Sabiiu — 1 f. 75 xr.

P'ntu Transsilvani'a si monarchi'a austriaca 2 f. —

P'ntu Romani'a si tieri esterne 3 f. —

De sine se 'ntielege, ca abonamente se priimescu si pe   , precum si pe    de anu.

Redactiunea si Editor'a.

Asiediamentulu' bisericeii resaritene.

(Continuare.)

Dar biseric'a lui Dumnedieu nu-i alt'a nimica decatu' adunarea crestiniilor s  u comunitatea lor, care compune trupulu' lui Christosu, alu' c  rui capu' este elu' singuru, dupa cuvintele s. ap. Pavelu' Cor. I. c. 10. v. 17. „c  ci o p  ne, unu' trupu, cei multi suntemu: ca toti dintr'o p  ne ne impart  simu,“ si Efes. c. 5. v. 23. „precum si Christosu este capu' bisericeii.“ Deci biseric'a, institutu' dumnediescu, este o societate, care are de scopu' latirea invetiaturei lui Christosu si realisarea moralulu' ei; c   sa-si p  ta ajunge acestu' institutu' dumnediescu scopulu' s  u dupa porunc'a Mantuitoriu'lu', carele dice: Mergeti de invetiati, legati si deslegati, trebuie numai de c  tu sa i se cada si o autonomia, adeca dreptulu', precum si datori'a de a se organiz   insusi, de a-si d   legi corespunz  toare scopulu' s  u si de a-si administr   singuru trebile se-le, fara c   alta societate deosebita, fia ea si cea mai mare si mai puternica, care se numesce statu, sa aiba vr'unu' dritu'   re-care, de a se amestec   intr'ac  sta autonomie s  u de a impeded   acestu' institutu' ddieescu intru urmarirea scopurilor se-le p'efipte de Dumnedieu; c  ci prin ac  sta amestecare acelu' cutezatoru' s'aru impropriu' porunciloru' Mantuitoriu'lu', care este urditiuru' acestui institutu'.

Deci dara biseric'a, c   sa-si ajunga scopulu' propusu' de Mantuitoriu'lu' lunei, trebuie sa aiba nu numai datori'a, ci si dreptulu', de a lat invetiatur'a crestinesca fara de nici o impededare, de a priveghia, c   in t  te institutitele de invetiamentu' sa nu se propuna nimic'a contrariu' spiritulu' invetiaturei crestine, si la intemplantu', c  ndu' s'aru ivi ce-va contrariu, sa opresca asemeni invetiaturi; sa aiba libertate intru oranduirea exercitiiloru' pi  se; sa grijesca de tinerea in buna stare a locasiiloru' dumnediescu, de sustinerea pastoriloru' bisericescu, si de disciplin'a lor, sa-si administreze ea singura averile se-le proprie, ce le are spre ajungerea scopuriloru' se-le; sa-si dea legi, dupa carele sa p  ta functiona' cu usuratate totu' organismulu' s  u, carele se facu' prin Sin  de s  u ale tieriei s  u locale s  u ecumenice, si carele trebuie sa se tina celu' putinu' odata intr'unu' anu.

Ac  sta autonomie, ce o au medularii societ  tii, ce se chiama biserica, li se cade lor, dupa cum amu vediutu', din porunc'a Mantuitoriu'lu' Christosu. Pre ac  sta autonomie nici statulu' nu o p  te impeded  ; dar elu' nici nu o impeded  , c  ci Maiestatea Sea dice in Diplom'a Sea din 20 Octobre 1860: Chizesiescu fia c  rui'a libertatea confesiunei se-le! Deci vine rendulu' acum'a la medularii bisericeii, c  , es  ndu' din nepasare, sa-si exerciteze ac  sta autonomie, sa-si implinesca datoriint'a impusa lor de Mantuitoriu'lu' Christosu, carele dice: cel'ace nu va lu   crucea s'a, sa vina dupa mine, n  este mie vrednicu. (Mat. c. 10. v. 38.)

Insa de   re ce acesti medulari bisericescu sunt si medulari ai altei societ  ti adica cetatienii ai statulu', de aceea si Mantuitoriu'lu',

intrebatu' fiindu' de farisei: (Mat. c. 22. v. 17—20.) ori de se cade a d   dajde imperatulu' ? a disu: „dati innapoi pre cele ce sunt ale imperatulu', imperatulu', si pre cele ce sunt ale lui Dumnedieu, lui Dumnedieu,“ bine sciundu, ca si societatea statulu', care are de scopu' ascurarea drepturiloru' medulariloru' sei, tinerea ordinei bune, paz'a liniscei, inlesnirea culturai si dezvoltarea mijloceiloru' materiale de sustinere, inca trebuie sprijinita si ajutata cu t  te mijlocele trebuinciose, c  ci scopurile bine 'ntielesse ale acestoru' dou   societ  ti marinici decum nu sunt contrarie unulu' altui'a, ci din contra ele se sprijinescu si se sustinu unulu' pre altulu'. De aicea urmeza si indatoririle imprumutate, ce le au biseric'a si statulu' unulu' c  tra altulu': biseric'a are sa ia s  ma, c   statulu' sa nu favoreze invetiaturi contrarie spiritulu' invetiaturei lui Christosu, precum si statulu' are dreptulu' de a priveghia, ca nu cumva' biseric'a, abusandu' de autonomia ei, sa restorne ordinea publica si liniscea comuna.

Amu disu, ca scopurile amenduroru' societ  tiiloru' nu sunt contrarie, ci suplinitorie, s  u c   sa vorbimu' in ic  na: statulu' este trupulu' si biseric'a sufletulu', de aceea amend  ne societ  tile trebuie sa grijesca imprumutatu' un'a de alt'a. Biseric'a are trebuintia de linisce, de securantia, pre cari statulu' trebuie sa i le chizasiuiesca; bisericeii trebuie scu mijloce de subsistintia, si de-i lipsescu, statulu' trebuie sa si le dea, si de le are biseric'a, statulu' este datoriu', sa o pazesca in posesiunea lor, c  ci si biseric'a ajuta statulu' prin respandirea moralit  tii, indemnandu' pre credinciosii sei la ordine, la legalitatea lucr  riloru'; ea formeza cetatienii linisciti, probi si ascultatori, c  ci inriuresce asupra inimii si intentiuniloru' lor si sporesce prin ac  sta legalitatea fapturiloru'; ea cond  mna ori ce vatemare de drepturi c   pecatiure, indemna spre indeplinirea datoriintieloru' chiam  rei lor, dechiar  ndu-le de datoriintie ale consciintiei si in urma poruncesce ascultare c  tra directoriile lumescu. De aceea si statulu' trebuie nu numai sa recunosca, ci inca sa apere cu energia constitutiunea bisericeii, precum si drepturile ei, carele decurgu nemijlocitu' din orenduirile Mantuitoriu'lu'; c  ci scopulu' bisericeii este virtutea si fericirea medulariloru' sei, la carii cauta ea nu numai la faptele lor cele din afara, ci si la intentiunile lor cele dinlauntru; de aicea urmeza, ca si mijlocele, ce le intrebuintieza biseric'a spre ajungerea scopulu' s  u, spre infiintarea imperatiei lui Christosu, ce nu er   din lumea ac  st'a, nu constau in sil'a trupesca, ci in invetiatura, in sfatuire, in indeletniciri spre indreptare s  u si in eschidere din comunitatea credinciosiloru'; insa statulu', care are tari'a trupesca in m  na, trebuie sa stea bisericeii intr'ajutoriu, c  ndu' biseric'a i cere ac  sta potero trupesca.

(Va urm  .)

Sabiiu in 5 Martiu, Escellent  a Sea, D. Presiedinte alu' Inaltulu' Guberniu' regiu' transsilvanu' si Comissaru' regiu' dietalu', Conte Ludovicu' Folliot de Crenneville, a plecatu' astadi la Vienn'a. — Afacerile guberniale in absentia Escellent  iei Se-le le va dirige, inc  tu' scimu', Esc. Sea d. Vicepresiedinte gub. Ladislau Basiliu' Popp.

Sabiiu in 7 Martiu. Astadi la S. Liturgia Parintele Protopopu' alu' Brasiovalu' Ioann Popasu' priimi tagm'a calugar  sca in biseric'a Schimb  rei la fatia din cetate.

Din Banatu' scrie „Tem. Ztg.“, ca la o adresa a comunei serbescu din Timisi  r'a c  tra Vicariulu' patriarchalu' din Carlovitiu' (fostulu' Episcopu' alu' Timisi  rei) Par. Samuilu' Maschirewic, prin care-i cere parerea in privint'a

unui recursu către Maiestatea Sea pentru conchiamarea congresului naționalu serbescu pentru regularea afacerilor bisericesci și școlare și pentru alegerea de patriarhu. — Esc. Sea aru fi răspunsu în modu afirmativu, și ca 'n urm'a acestui răspunsu recursulu se va și face câtu mai curendu. (Dar frații noștri din Banatu ce mai facu ôre în caus'a noastră comuna bisericescă?)

În Galiti'a dureră starea de asedia. De curendu fu osanditu generalulu Kruszewski la prinsóre de trei luni, pentruca aru fi sprijinitu revoluțiunea polona. — Principele Sapieha sa fia scapatu în Romani'a.

Dietele tieriloru germano-slavice sunt în deplina activitate. Ne pare reu, ca despre diet'a Bucovinei aflămu numai sfarmituri macre risipite prin diuarele germane, și rogămu pe dd. competinti a face dispozițiune, că sa ni se trimită, că și mai nainte, câte unu exemplariu din protocoalele stenografice dietale. —

Bucovin'a, din Perdele, 23 Februaru 1864. În diuaristic'a româna s'a aretat în multe renduri, din diferite puncturi de vedere, trebuința cetirei gazetelor și cu preferința a gazetelor celoru naționale.

Subt acestu reportu luandu în vedere referințele bucovinene, venim de însemnămu următoarele.

Eră adeca unu tempu, candu ai noștri, necumu sa recunoscă meritulu nedisputaveru alu publicității, dara nu concepuseră încă nice ide'a cea mai simplă despre trebuința și puterea ei; gazetele le priviau că o marfa de lăcuș, carea si-o procura numai nisce ômeni risipitori și esiti din minte.

Asta cugetare neferice, subt iniriurint'a ideelor de năntare, s'a schimbatu acum'a, și interesulu pentru publicitate pe di ce merge totu cresce, cu tôte ca încă nescutitu de o scădere de totu însemnata, și anume de lips'a de decernință, cari gazete sunt de preferitu la legere.

Fia-care națiune adeca, în puterea individualității sale, are interesele sale proprii, de care trebuie sa se îngrijescă numai decătu, decă este vorb'a că sa subsiste că națiune separata și sa nu se cufunde și asemene cu alte națiuni.

Dejudecandu deci, după acestu criteriu, cari gazete sunt de lesu mai antăiu cu folosu naționalu, urmăza de sine ca gazetele cele ce desbatu interese specifice naționale sunt de preferitu naintea celor ce se ocupa cu interese comune seau chiaru antinaționale. —

Între Români din Bucovin'a lumea cetitoare de gazete, luandu peste totu, sta din preoti și boieri; aplecandu la unii și la alții dreptariulu atinsu, cauta sa marturisim, ca mai toti nu-si știu alege gazetele de lesu; căci, desfacendu-se cēt'a lor în dōne, un'a parte o vedî ocupandu-se „con amore“ cu gazetele polone, ear cealalta cu gazetele nemtișci, și amendōne părțile ascēpta sa le vina scaparea și mantuinți'a naționala dela formele și tipurile, cumu li le predica acēstea, — ne mai cugetandu și ne mai punendu urechi'a la gazetele romanesce, care par exellence sunt chiamate a reprezenta interesele Românilor.

De aci urmăza, ca multi din preotii și boierii noștri nu cunosc interesele noastre specifice naționale, și nu știu, ca în casele, familiile, în petrecerile lor că Români, trebuie sa se folosescă, conversandu, de limb'a romanescă; cumca în școlile populare, în gimnasiulu dela Suceva și în școl'a reala dela Cernăuți trebuie sa se propuna peste totu în limb'a romanescă; cumca antistiele, și respective scriitorii comunităților au sa corespunda cu ori-ce diregatoria numai câtu în limb'a romanescă; cumca trebuie sa ne încordămu tôte puterile spre a înființi institute naționale și anume spre a înființi în Cernăuți și Suceva câte unu institutu pentru crescerea naționala a fetitelor, pe cari parinții din nepricepere le constringu acum'a, fără cale și cu daun'a naționala, a înveti mai totu au în limb'a polona au în limb'a nemtișcă; a înființi în Cernăuți au în Suceva unu institutu de agricultură, fără de care suntemu numai nisce pigmei în afacerile agriculturale; a urdi fonduri pentru trimiteră tinerilor noștri buni de capu la institute mai nalte, pentru că sa se dede cu jurisprudenti'a, cu medicin'a, cu filosofia, cu tehnic'a, cu comerciulu, cu industri'a; pentru că sa se ocupe cu artele frumoșe, cu music'a, cu pictur'a; cumca avem trebuința de bibliotece romanesce; cumca reînviunea româna din Cernăuți trebuie susținuta cu ori ce pretiu; cumca avem de a înființi o gazeta romanescă pentru Bucovin'a; cumca ne trebuie.

Acēstea și încă și multe altele sunt interesele noastre, de a căroru imperativitate cauta sa fia convinsu totu sufletulu român în Bucovin'a, care convingere si-va pot-o eaștigă numai atunci, decă, cumu amu atinsu mai susu, si-va pune urechi'a cu luare aminte și la raționamintele gazetelor romanesce. —

Varietăți și noutăți de di.

(Distincțiune.) Monitorulu de statu alu Prussiei comunica, ca M. Sea Regele s'a înduratu a daru maresialulu campestru generalu Br. de Wrangel, comandantulu supremu alu armatei aliate, stēu'a și crucea marilor comthuri ai regesculu ordinu de casa Hohenzollern-ianu cu spade; generalulu de cavalleria, printiulu Fridericu Carolu din Prussi'a ordinulu pour le mérite cu frundia de stejariu, și maresialulu campestru generalu cesareo-austriacu, Br. de Gablenz, ordinulu pour le mérite. —

Cancelarul alicu ungaru, Contele Forgáche bolnavu reu. —

(Actu de binefacere creștinescă.) Din Homorodu (Comitatulu Hunedórei) se scrie: Locuitoriulu de acolo Ioann Luc'a au lasatu prin testamentu averile sale, ce sau pretiuitu cu 427 f. v. a., în favōrea Bisericei greco-resaritene de acolo că porțiune canonica pe sēm'a Parochulu și Invetiatorulu localu, și acēste averi s'au și predatu din partea judecatorēscă în proprietatea susalincei biserici prelânga susținerea dreptulu de usufruptuare pentru veduv'a Mari'a Ioann Luc'a, pâna va fi în viētia. Fia-i tierân'a usiōra! Și fapt'a lui sa lumineze toturor, cari sunt în stare sa faca asemenea fapte vrednice de unu creștinu! —

(Fondulu „Andrei Muresianu“ pentru scriitori beletristici.) Damele române din Oradea mare, în urm'a propunerei on. redacțiunii a „Aurorei române“ din nr. 9. 1863. alu acēlei foi, au pusu temei pentru unu fondu, numitu în onōrea poetulu nostru „fondulu Andrei Muresianu“, dintr'ale cărui interese sa se premieze scriitorii belletristici români. Summ'a adunata de damele din Oradea, după cum arata „Aur. rom.“ în nr. 5., face pe anu 11, pe 1/2 anu 20, cu totulu dar 31 f. —

Stipendii dela Asociațiunea din Aradu (credem celu puțin, ca dela Asociațiune, nu din colecte speciale, cu tôte ca „Aur.“ dăce numai ca din Aradu) s'au datu urmatorilor juristi dela universitatea din Pest'a: Ioann Russu 25 f., Mich. Sierbanu 25 f., Procopiu Laza 25 f., Georgiu Pop'a 25 f., Vasiliu Paguba 25 f., Iulianu Grozescu 25 f., Ioann Nichit'a 15 f., Grigoriu Birisiu 8 f. 17 xr., cu totulu dar 188 f. 17 xr. — (Dupa Aur. rom.)

(Fôia polona în Bucovin'a.) „Bucovin'a“, fôia (germana) a tieriei, aduce în nr. 58 invitarea de prenumerațiune la o fôia polona „Bratek“, ce va est din 15 Martiu incolo de 2 ori pe luna în Cernăuți. Scopulu ei va fi petrecerea și instructiunea, asiă dar cam beletristică și literariu. — Ôre candu vomu fi fericiti, a vedē realizata și dorinți'a corespundinteli noștru din Bucovin'a de mai susu, carea este și dorinți'a toturor Românilor binesimțitori: de a salută în Bucovin'a și o fôia romanescă? —

(Teatru romanesc în Cernăuți.) Pentru scirea ne-esirei unei foi romanesce în Bucovin'a ne despăgubescă încātu-va o societate de actori, cari au sositu de câte-va zile în Cernăuți, și încependu din 13 Martiu, voru dá 20 productiuni teatrale de piese romanesce. —

Despre Garibaldi încă totu nu mai știu spune diuarele, ca unde a peritu. Astadi aflămu o notiția în „Pres-s'a“ de Vienn'a, după carea s'aru fi proclamatu chef (capu) alu armatelor (?) unite ungaro-polono-italiane. Regimulu din Turinu e îngrijitu pentru vreo întreprindere neasceptata, temendu-se sa nu mai faca vreo nefacuta.

Principatele române unite.

„Bucimulu“ ne spune de o descoperire însemnata, de aflarea adica a mormentulu lui Mircea II. în Tergoviste. Eata însesi cuvintele „Bucimulu.“

O mare și importanta descoperire, întemeietore de naționalitate și întaritore de patriotismu, a fostu rezervata sa se faca totu în zilele Alesulu Românilor Alessandru Ioann I.

Mormentulu lui Mircea II., sfaramatoriu alu jugulu oligarchiei despotice și tiranice, care prinsese de multu radacina și dincōce de Carpati de la venirea lui Negru și pâna la Dan; mormentulu lui Mircea II., ascunsu trei secole, se descopere astadi spre a salută pe alesulu Românilor Alessandru Ioann I., care prin amorē și întielegere a facutu ceea ce facuse Mircea I. prin valōrea spadei se și ceea ce Mircea II. n'a pututu sa faca prin valōrea sea militaria.

Mircea II. în câte trele domniele se a combatutu idr'a oligarchiei spre mantuirea poporulu de crudimile ei, pâna candu în cele din urma vedu, ca nu este alta potința de combatere a reulu, de câtu estermnarea.

Nu întielegem, cumu Mircea II., despre care ne spune istori'a ca a moritu în anulu 1559. și s'a îngropatu în biserici'a Curtii domnesce din Bucuresci, a pututu sa se gasescă lângă ruinele unei biserice din Tergoviste. Nu mai este în-

doiela, ca monumentulu autenticu si contimpuranu cu faptul este mai veridicu de câtu ori-ce cronică, si ca atât Fotino, câtu si toti cronicarii, dupa cari s'a luat Fotino, au pusu mórtea lui Mircea II cu trei ani mai înainte. Totu astfelu este invederata eróre, ca Mircea II a fostu ingropatu la biserica curti domnesci din Bucuresci. —

La cele ce dîseram in nr. premergatoriu despre ajutorulu celu marinimosu, acordatu din partea statulu român celoru bantuiti de fómète din Banatu, avemu sa mai adaugemu, ca aru fi dorintia noastră intima, cá gubernulu romanescu sa binevoiesca a luá mesurile de lipsa, pentru de a se 'mparti generosulu daru, amesuratu decisiunei Camerei legislative, între toti cei lipsiti, fâra deosebire de nationalitate, si de a nu patimî prin dîcerea: fâra deosebire etc. tocmai Românii, — unu ce, de care noi cei mai aprópe de teatrulu lucrurilor, avemu cauza de a ne 'ngriji cu atât mai vertosu câci atât in comitatulu Carasiului, câtu si intr'alu Timisiului si alu Torontalului in fruntea muncipieloru stau capi ne-români, ba in ceste din urma si din amploiatii subalterni d'abiá 2—3 suntu de nationalitate româna.

In privintia secularisârei monastiriloru „inchinate” vedemu ca se face aceea, ce noi credeamu inca dela inceputu: ca adica si puterile apusene voru recunósce legalitatea secularisârei pelânga despagubire. Câci in adeveru, Franci'a au approbatu pe fatia, celu putinu in principiu, cele facute, si încâtu se vede, si Engliter'a se 'nvoiesce cu dîns'a sub conditiunea despagubirei calugariloru greci. Si ôre si pôteau ele face astfelu?

In sîedintia Camerei din 28 Februaru, in urm'a unei motiuni din partea d. Costaforu adunarea decide, ca ea cu 55 voturi va fi completa si capace de a aduce decisiuni. — In aceea si sîedintia d. ministru de finantie comunica adunârei, ca s'a sanctionatu legea pentru infiintarea curti de compturi — cea d'antâiu din cele votate de Camera — „si provóca adunarea a alege pre membrii respectivi ai acestei curti, cá numele lor sa se prezenteze spre sanctionare Domnitorului. La propunerea dlui Ioann Ghic'a acest'a remâne a se face in sîedintia de Luni. (2 Martiu). — Dlu primu — ministru aduce la cunoscintia casei, ca d. ministru de justitia Papiu Ilarianu a dimissionatu, ca cu trebile acestui ministeriu s'au insarcinatu ad interim d. Orbescu. „Romanulu” ne spune, ca acest'a scire despre „tribunulu Blajului” a fostu priimita din partea mai multoru deputati cu applause sgomotóse. — Noi din parte-ne nici pâna 'n ôr'a acest'a nu scimu de ajunsu caus'a acestei dimissiuni; trebuie sa ne tememu in sa, ca d. Papiu va fi avutu motive fôrte valide pentru retragerea sea cea repede. Cu atât'a mai tristu.

„Magyar Sajto” despre Romani'a.

(Continuare si capetu.)

Asemenea si ministru de resbelu publicâ doue concurse, dintre cari unulu promite 200 galbeni pentru autorulu cârtiei celei mai bune pentru militari, in care sa se impletésca cá intr'o cununa intemplâri din trecutul natiunei, cari aprindu curagiulu si patriotismulu, intr'unu stilu usioru si popularu; alu doilea pretinde lucruri tienátore de art'a bellica, care se premieza cu 300 galbeni. Cu unu cuventu, guvernulu de acum alu României sa silesce totu mai multu si mai multu a corespunde chiamârei sele. Guvernulu scóte o lege mai salutaria decâtu alt'a din ghiarale Camerei, si boiarii vrendu nevrendu trebuie sa se arate patrioti mari, pentruca in cele din urma vedu si ei, ca puterea spiritulu tempului de acum lesne i póte nimici, deca se voru opune cursulu ei celui tare.

Legea tientátore la constituirea gardei nationale s'a votatu, dara nu asiá, cá sa castige multumirea generala.

In întielessulu legei acestei'a gardistu póte fi acela, carele Bucuresceanu seu Iasianu fiindu are unu venitu de 5000 lei seu platesce o chiria de 500 lei; in orasiere celelalte deca are unu venitu de 200 lei seu platesce atât'a chiria; inarmarea poporulu vine apoi in o atrei'a classa sub numire de glóte.

Decandu guvernulu acestu energicu de acum, au mantuitu natiunea din convulsuniile ei fâra de tienti si au impinsu elementele cele fâra de frêu pe unu terenu de o activitate consciósa: de atunci si spiritulu de partide s'au constrinsu la repasire intr'atât'a, încâtu se vede a fi sositu tempulu de a putea sperá cu siguritate, ca si boiarii din Romani'a voru liberá pre poporu de sub jugulu servitatiei. Precum scimu, principele Cuz'a au prelungitu sesiunea Camerei din anulul acest'a, pentruca mai multe proiecte de legi nu suntu votate, între care se afla si legea rurala, prin carea se libera poporulu. Energi'a guvernulu aflâ unu echu asiá de mare in tiéra, încâtu mai in totu orasiulu, mai in tóte districtele se facu daruiri pentru tunuri, cari se oferu apoi guvernulu.

Asiá orasiulu Giurgiu si districtulu au oferitu doue tunuri. Magistratulu orasiulu Brail'a au votatu spre asemenea

scopu 6000 galbeni. Rosiorii de Vede, Teleormanulu, Magurelele au oferitu asemenea fia-care câte unu tunu. Bucurescii capital'a si resiedintia inse au prezentatu o bateria intréga. In celelalte orasie si districte inca curgu continuu ofertele patriotice, asiá încâtu Romani'a, dupa cum dice „Bucimulu”, in scurtu tempu va avea celu pucinu 100 tunuri in modulu acest'a oferite.

Dupa câtu scimu, in Romani'a strainii nu suntu supusi legiloru tieiei, ci consilii respectivi au tribunale deosebite pentru suditi lor; lucru naturalu ca o astfelu de procedura vine fôrte de multe ori in conflictu cu institutiunile interne ale tieiei si dau ansa la nenumerate neplaceri. In privintia acest'a guvernulu de fatia alu României inca in sesiunea acest'a va aduce unu proiectu de lege, alu cârei scopu va fi stergerea proceduriloru straine pe teritorulu României întregu. E afara de tóta indoiél'a, ca astfelu de constitutiuni voru avea de a invinge mai antâiu nenumerate grentâti, pentruca puterile straine nu voru abdice bucuros de respectivelu lor drepturi parute; intr'acea e de speratu, ca deca va garanta legislatiunea României validitatea drepturiloru strainiloru, atunci desiguru si institutiunea acéstr'a se va aduce cu succesu la indeplinire. Agentulu franceesu, italianu si serbu s'au pronunsiatu pâna acum, ca pre lînga garanti'a cuvenita ei cedu pre supusii guverneloru lor jurisdictionei tieiei.”

Prospectu politicu.

Dela multu traganatele si multu sucitele si resucitele desbateri diplomatice asupr'a conflictulu germano-danesu se detrasese, pe unu momentu, atentiunea publica asupr'a lucruriloru din Bavari'a, unde au urmatu, cu totulu pe neaseptate, o schimbare de tron. Despre mórtea regelui Maximilian II. reportaramu in nrii din urma; adi adaugemu, ca fiulu celu mai mare alu regelui, Ludovicu, s'a suitu pe tronulu vacantu sub numele Ludovicu II. in 11 Martiu c. n. Toti ministrii si consiliarii de statu actuali, precumu si toti membrii casei regesci se 'nfatiasira in sala de tron, si ministrulu de statu, Br. de Schrenk salutâ pre noulu rege intr'o cuventare, prin carea dupace manifestéza dorerea tieiei pentru mórtea regelui Maximilian II, precumu si omagiulu tieiei pentru tinerulu rege Ludovicu II, i uréza domnia lunga si fericita, si 'n fine-lu provóca, a depune juramentulu, ce i-lu va prelege ministrulu de justitia. Dupace se facu si acest'a si se luá documentu solenu despre actulu decursu, luá cuventulu regele insusi, si petrunsu pâna la lacrimi, promise a fi cu ajutorulu lui Domnedieu reginte bunu, credinciosu si constitutiunalu. „Credinciosu juramentulu, asiá incheiâ regele, ce l'amu depus in momentulu acest'a, si in spiritulu constitutiunei noastre celei probate intr'o jumetate de seculu voiu domni. Fericirea iubitului Meu poporu bavaresu si marirea Germaniei voru fite teler nesuintieloru mele. — Bavarii suntu entusiasmati de tineretiele, blandetiele, barbatia si resoluteia regelui lor celui june. — Patent'a despre suirea pe tron, ce o emise regele, promite si pretinde credintia si alipire; se ascépta in curendu o proclamatiune, in carea regele sa espuna mai in specialu tendintiele sele politice. Lumea e curiósá a sei, ca urmá-va si dînsulu, ori nu, politic'a tatelui seu, carele pâna la cea din urma resuflare consintia cu desfacerea totala a ducatelor Schleswig—Holstein deátra Dani'a, si cu supunerea lor sub unu domnitoriu propriu germanu, si specialminte sub Fridericu de Augustenburg.

Trecendu acum la caus'a cea mai de frunte a presintelui, la caus'a dano-germana, inregistrâmu, precum le aflâmu totu gramada prin tóte diuarele, scirile ce ni se paru mai autentice. — Foile englese care totu mereu viséza de aliántia austro-prusso-russa voru sa seia, ca Russi'a s'aru fi oblegatu a pune 'n fatia Svediei 150,000 soldati, deca acest'a s'aru aliá cu Engliter'a si Franci'a. Dealtmintrea Engliter'a starniesce pre lînga Dani'a, cá sa faca pace cu Germani'a pe bas'a uniunei personale a ducatelor cu Dani'a, si aru fi amenintiandu, ca deca Dani'a n'aru priimi acésta propunere, atunci sa nu mai spere nici unu ajutoriu din partea Engliteriei. Dani'a in sa se pare ca nici de acestu svatu alu protectricei sele nu va sa asculte, ci sa 'mpinga sórtea resboiului pâna la estremu. Fôia englesa „Times” dice: Dani'a sa se socotésca bine, nainte de a respinge acestu ofertu. Ea a facutu destulu, si multu mai multu decâtu destulu pentru onórea sea. Continuarea si mai departe a inimizelor nu mai póte mari multu glori'a ei, dar mediile sele le póte desecá pe multu tempu incolo. Manandu lupt'a mai departe, e 'n periculu de a perde flórea unei populatiuni nu prea numeroase pe câmpiele de batalia, fâra de a poté face inimiziloru sei paguba potrivita; e 'n periculu de a slabi finantiele monarchiei prin o datorita, a cârei replatire pentru

fiacare dî, ce tîne resboiulu, devine totu mai grea. Vocea speranței pôte ca vorbesce de rescôle, revoluțiuni și resbôie civile posibile, dar acestea suntu lucruri, care trecu cu tôtele în sferele speculațiunei, pe carea unu omu prudente ori o stapanire intielépta nu pôte basá. —

Austri'a și Prussi'a au tramisu o nota identica câtra poterile, ce au subscrisu tratatulu de Londr'a, prin carea recitifica calcarea lütlandiei și arata aplecarea lorú câtra pace seu armistitiu. Not'a suna asiá :

Guvernulu . . . a speratu, ca guvernulu danesu va fi mai conciliabilu. În casulu acest'a s'aru fi grabitu amendóne poterile mari germane, a-si intrerumpe actiunea militara și a se 'nvoi la pertractári. Noi insa trebuie sa constatámu cu dorere, ca amu fostu insielati în acceptárilé nóste. Procederea curtii din Kopenhagen, refusarea eii de a luá parte la conferintiele proiectate din partea Engliterei, ne impunú datorint'a, a remané pelánga mesurile de sfortia, la care ne luaramu refugiulu. Consideratiuni momentóse strategice au motivatu impoternicirea, ce se dedú comandantelui supremu alu armatelorú austro-prusse, de a marsiá în luti'a, pentru de a assecurá positiunea trupelorú sele și de a tîne 'n fréu pre Danesii strinsi la Friderici'a, impedecandu-i, de a amenintia flancele armatei ori de a-si pune tôte poterile pentru aperarea liniei dela Düppel. Ambele poteru cu atát'a mai putínu au intardiátu de a concede acésta miscare strategica, cu cátu erau mai indreptatite, de a luá repressalii incontr'a dispozițiunei guvernului danesu, carea demanda a se luá náile de pe mári nu numai ale poterilorú belligerante, ci și ale altorú staturi din confederatiunea germana. Estinderea data prin acésta operatiunilorú militare dealmintrea nu schimba nimicu din declaratiunile de mai nainte ale guvernului . . . fatia cu positiunea lorú în conflictulu presinte. Pentru de a manifestá și mai multu, ca intentiunile lui de pace suntu sincere și ca scopurile lui nu s'au schimbatu, guvernulu . . . declara totdeodata, ce e gat'a de a 'ncheiá unu armistitiu cu Dani'a, ori pe bas'a golirei reciproce a positiunilorú dela Düppel și insul'a Alsen din partea trupelorú danese, și a lütlandiei din partea armatei austro-prusse, ori pe a militariului „utí possidetis“ (stárei, în care se afla). Ear la amendóne casurile regimulu . . . pune conditiunea, de a cuprinde în armistitiu și incetarea dusmanielorú pe mare, a dá afara de amendóne pártile prisele (náile prinse. Red.) luate și a suspende embargulu (sequestrulu. Red.) pusu pe náile din porturi. Asemenea declara guvernulu . . . , ca e gat'a a intrá în conferintia cu poterile participante, pentru de a consultá asupr'a mijlócelorú corespundiatóre pentru restatornicirea pácei. —

În urm'a acestei note atátu de moderate a Austro-Prussiei insasi Engliter'a au indemnatu pre Dani'a la pace: déca insa s'au priimitu svatulu acest'a bunu din partea Daniei, ori nu, inca nu se scie de siguru.

În Franci'a suntu la ordinea dílei afacerea mexicana, despre carea vorbiramu în nr. din urma la: Mai nou, si presinti'a ducelui Ernestu de Got'a, a cáruí missiune, de si e 'nvelita în velulu misticitáti, se crede a fi mijlocirea la Napoleonu pentru ducele Fridericu de Augustenburg, respective pentru aperarea principiului nationalu în Schleswig-Holstein. — Archiducele Ferdinandu Maximilianu, fiitorulu Imperatu alu Mexicului, dupace a 'ncheiatu tractatele de lipsa cu Franci'a, se duce la Londr'a, de acolo pela Bruxell'a și Prag'a la Vienn'a, apoi la Triestu și la Rom'a și 'n fine va plecá câtra loculú destinatiunei sele. —

Positiunea Prussiei dinlauntru se pôte mesurá între altele, si depe acea impregiurare, ca comunitatea din Berlinu nu s'a 'nvoitu a aduce Regelui indatinat'a adresa la díu'a nascerei.

Din celelalte staturi nimicu de importantia deosebita, a fara dór de Itali'a, unde regimulu ne mai dandu de urmele lui Garibaldi, a tramisu o nota cercularia câtra tôte poterile, prin carea declara, ca n'are de cugetu a atacá Veneti'a.

Mai nou.

Austriacii au intratu în 12 Martiu c. n. la 8 óre sêr'a în Aarhus (capital'a lütlandiei). Infanteri'a danesa s'au imbarcatu, pentru de a trece la Friderici'a ori la Alsen, cavaleri'a s'a trasu spre Viborg. — Ataculu asupr'a siantiurilorú dela Düppel s'au inceputu cu aceea, ca trupele germane au ocupatu positiunile Danesilorú dela Nübbel și Rackebüll. Ambe armatele lucra cu energi'a cea mai mare la pregatirile de lovire. Se crede, ca voru trebui 5—8 díle, panacandu bateriele aliatilorú voru poté face celorú 10 siantiuri atát'a stricaciune, încátu armat'a lorú sa póta face asaltu cu baionetulu. În lup't'a, ce se ascépta, póte ca si-voru stá fatia 'n fatia aprópe la 400 tunuri.

Redactoru respundiatoru Zacharia Boiu.

Starea trupelorú danese din Friderici'a telegramele soi-lorú germane o descriu infricosiata. Soldatii sa fia obositi de marsiuri grele, nemultiamiti și fara sperantia.

Archiducele Ferdinandu Maxu a plecatu în Martiu din Londr'a la Bruxell'a.

Unu telegramu alu „Independintiei belgice“ din 15 Martiu nou díce, ca Dani'a reiepta definitivu proiectulu conferintiei facutu de Engliter'a. Caracteristica e dísa ministrului danesu Monrad, ca Daniei nu se pôte dictá pacea, panacandu nu va fi luata Kopenhag'a.

Russi'a demintiesce scirile despre re'nviiarea sântei aliantie (a aliantiei austro-praso-russe, dupa invingerea lui Napoleonu I.), carea aru portá caracterulu unei aliantie a suveranilorú incontr'a libertáti popórelorú, ori alu unei coalitiuni a Europei incontr'a unei poteru mari. „Singur'a sânt'a aliantia, ce se pôte, díce „Journ. de St. Petersburg“ e aliantia pácei a progressului și a bunei stári generale.

Tocmai pecandu incheiamu, „Herm. Ztg.“ etc. aduce unu telegramu din Vienn'a dto 18 Martiu, în care se díce, ca dupa unu telegramu din quartirulu generalu prussescu din 17 Martiu c. n. erumpendu Dani (din siantiurile dela Düppel) câtra Rackebüll, fura respinsi de brigad'a Göben. Brigadele Röder, Canstein și batalionulu alu treilea de venatori luara Oster-Wester-düppel. — Perderile Prusilorú mai putínu de 100. Danesii se luptara cu bravura, și perdura 300 pri-sonieri.

Nr. 80—2

Citatiune edictala.

Mateiu Guráu, din Satulungu, Districtulu Brasiovului, în Ardélu, de legea gr-orientala, a parasitu cu necredintia prelegiuit'a sea sotia Ann'a Ioann Cazacu, din Turchesiu, Districtulu Brasiovului, acumu de dícece ani de díle, nedandu celu mai micu semnu de ubicatiunea sea.

Deci mai susu numitulu parasitoriu prin acésta se sorocescce, cá, dela dat'a de mai josu, în terminu de siese luni sa se infatisieze negresitu inaintea Scaunului Protopopescu I. alu Brasiovului, cáci la din protiva se va dá hotarâre la act'a sociei lui și în lipsa-l.

Brasiovu 27 Fauru 1864

Ioann Popasum. p. Protop. Brasiovului.

Nr. 81—1

Ioann Costande,

professoru de desemnu în Teresianulu din Sabiiu, academicu, pictoru și sculptoru, are onóre a invitá pre on. publicu la vederea monumentului facutu de densulu pentru vestitulú mineralogu M. I. Ackner, fostulu Parochu evang. lut. în Gusteriti'a, și a se recomandá pentru facerea de totu felulu de lucruri și monumente din marmora alba, négra, rosia și pistritia rosia cu pete albe, și mai multe fetie.

Totdeodata anuntia on. publicu românú, ca la densulu se afla de vendiare portretulu marelui nostru poetu Andreiu Muresianu: fotografii negre à 50 xr., fotografii mai mare, colorata cu rame aurite 5 f. v. a.

Locuint'a: Orfanotrofiulu Teresianu în Sabiiu.

Preturiile de piatia

din Sabiiu, Vineri în 6[18 Martiu 1864.

	fl.	xr.
G r á u l u de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de códa „	3	7
S e c a r' a galét'a nemtiésca (Metzen) *)	1	93
„ de midilocu „	1	87
„ de códa „	1	80
O v e s u l u de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	53
„ de midilocu „	1	47
„ de códa „	1	40
C u c u r u z u l u galét'a nemtiésca (Metzen) *)	1	80

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vienn'a 7[19 Martiu. 1864.

Metalicele 5%	72 35	Actile de creditu	183
Imprumulu nat. 5%	80 50	Argintulu	117 50
Actile de banca	773	Galbinulu	5 64

Correspondintia.

M., Z. S'a predatu; nu meritámu nici o lauda, cáci onórea atacata trebuie sa si-o apere ori ce omu de omenia. — G. P., V. Nr. doritu nu s'a potulu tramite pán'acumu; iertare. — I. P., S. Priimitati epistolele nóstre? —

Editur'a și tipariulu tipografiei diecesane.